

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Justis og beredskapsdepartementet
Postboks 8005
0030 OSLO

Deres ref
Høringsbrev 21.juni 2013

Vår ref
13/4368-

Dato
04.11.2013

Høringsuttalelse - NOU 2013:9 ”Et politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer”

Vi viser til høringsbrev 21. juni 2013 med frist 1. oktober 2013 for uttalelser, samt avtale med Birgitte Istad om utsatt høringsfrist. Ved en inkurie ble det i vårt brev 1.10. 2013 opplyst at departementet ikke hadde merknader til saken. Vi ber Justisdepartementet se bort fra dette brevet.

Departementets kan i all hovedsak slutte seg til utredningens hovedkonklusjon om at politietatens oppgaveportefølje bør gjennomgås med sikte på modernisering og tilrettelegging, slik at etatens kjerneoppgaver kan prioriteres høyere. Vi er imidlertid av den oppfatning at forslagene om utflytting av sivile gjøremål – i alle fall før det er foretatt en grundig utredning av saken – er for dyptgripende og lite avklart. Dette gjelder særlig utflytting av de fleste sivile gjøremål, herunder gjeldsordningsloven, til Statens Innkrevingsssentral/NAV. Vi kan derfor ikke gi vår tilslutning til dette. I det følgende redegjøres nærmere for departementets hovedsynspunkter på de aktuelle spørsmålene.

NOU 2013:9, ”Et politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer” gir etter departementets mening en god vurdering og analyse av politietatens virksomhet og utfordringer. Den vil således kunne være et godt grunnlag for en langsiktig videreutvikling og modernisering av etaten. Vi vil i det følgende kommentere enkelte av endringene som foreslås når det gjelder politietatens oppgaveportefølje, herunder forslaget om å overføre gjeldsordningssakene til andre etater.

I utredningen konkluderes det med at politiets kjerneoppgaver i større grad bør rendyrkes, og at det bør legges til rette for utvikling av større fagmiljøer og økt spesialisering. En rekke oppgaver foreslås derfor overført til andre etater, herunder sivile gjøremål som tvangsforretninger og gjeldsordningssaker. BLD er i det store og hele enig i de betraktninger

som fremkommer i utredningen når det gjelder behovet for å reorganisere politietatens oppgaveportefølje med vekt på å prioritere kjerneoppgavene. Det er liten tvil om at politiet i dag er ansvarlig for en rekke gjøremål som i betenkelig grad fortrenger ordinært politiarbeid, slik det også pekes på i utredningen. Etaten bør i størst mulig grad gis forutsetninger for å kunne konsentrere seg om å løse politimessige oppgaver på best mulig måte. Vi er derfor enige i at en rekke av dagens gjøremål ideelt sett burde behandles av andre etater. Vi kan likevel ikke støtte forslaget om utflytting av tvangs- og gjeldsordningssaker til NAV/Statens Innkrevingsentral(SI) slik det nå foreligger. Dette er et forslag som vil ha omfattende konsekvenser på en rekke felter som i dag er uoversiktige og som i betydelig utstrekning krever ytterligere utredning. Dette gjelder både for spørsmålet om hvor denne type oppgaver mest hensiktsmessig kan plasseres, og for forholdet til den øvrige sivile rettspleie på grunnplanet.

Når det gjelder forslaget om å overføre tvangsforretninger til SI, vil vi nøye oss med å peke på at en rekke av disse sakene normalt innebærer gjøremål som krever namsmannens fysiske tilstedeværelse. Som eksempel kan særlig nevnes fravikelse av eiendom ("utkastelse"), men også ved gjennomføring av forretning for utleggspant vil fysisk tilstedeværelse i mange tilfeller være nødvendig. Det er derfor vanskelig å se at forslaget er praktisk gjennomførbart, i alle fall slik innkrevingsentralen i dag er organisert, med kun ett kontorsted. Vi vil også peke på at SI i dag både er oppkrever og kreditor for en rekke offentlige og private krav, og at interesse- og habilitetskonflikter derfor lett kunne tenkes å oppstå.

Videre foreslås det at oppgavene etter gjeldsordningsloven skal overføres til NAV, alternativt til SI. Gjeldsordningssaker har, slik vi ser det, en nær sammenheng med mange av de øvrige sivile gjøremål, herunder de ovenfor omtalte sakene etter tvangsfullbyrdelsesloven. Det er derfor fordelaktig at disse sakstypene behandles av samme etat. I gjeldsordningssaker er imidlertid ikke behovet for lokal forankring og namsmannens fysiske tilstedeværelse i dag like fremtredende som i enkelte saker etter tvangsfullbyrdelsesloven. Dette har først og fremst sammenheng med gjeldsordningssakenes karakter av frivillighet, samt utbredelsen av nye kommunikasjonsformer. Det kan derfor synes hensiktsmessig med en viss samlokalisering av saksbehandlingen på dette området, noe som vil bidra til bredere fagmiljøer, større sakstilgang og bedre kompetanse.

Overføring av alle gjeldsordningssaker til SI synes likevel, i alle fall slik denne etaten i dag er organisert, å være å gå for langt i å sentralisere behandlingen av gjeldsordningssaker. Dette begrunnes først og fremst med at det i også i enkelte saker etter gjeldsordningsloven vil være behov for personlig kontakt mellom namsmann og skyldner. Videre kan det også i gjeldsordningssaker lett tenkes å oppstå habilitetskonflikter ved at SI både som kreditor og oppkrever selv er involvert i flertallet av gjeldsordningssakene. Departementet vil her vise til de betraktninger som fremkommer om behovet for sentralisering av gjeldsordningssakene i Prp. 155 L (2012-2013).

Når det gjelder overføring av sakene til NAV, vil også dette forslaget innebære at det blir et etatsmessig skille mellom behandlingen av gjeldsordningssaker og beslektede områder som utlegg og annen tvangsfullbyrdelse. Dette mener vi som nevnt ovenfor er uheldig. Dersom

alle NAV-kontorene eventuelt skal behandle gjeldsordningssaker vil det også bli svært liten sakstilgang ved mange kontorer. Det er dette forhold som har foranlediget forslaget om en viss samlokalisering av saksbehandlingen av gjeldsordningssakene, jf. ovenfor nevnte proposisjon. Vi kan derfor, på nåværende tidspunkt, heller ikke gi vår tilslutning til at saksbehandlingen etter gjeldsordningsloven overflyttes til NAV.

For øvrig har vi ingen merknader til saken.

Med hilsen

Bodhild Fisknes (e.f.)

Egil Rokhaug

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.